

04

2017

19. ROČNÍK

ZALOŽENÉ  
1999

# POKOJ A DOBRO

KATOLÍCKY  
ČASOPIS  
FARNOSTI  
MARKUŠOVCE

02 NOVEMBROVÉ  
ODKAZY

08 POŽEHNANIE  
NOVÉHO KRÍŽA

16 MINIMALIZMUS

20 KAPLNKA  
KORYTNO



*Sv. František. Obraz v bočnej lodi markušovského kostola.*

# MILÍ ČITATELIA!

*Zaiste sa to stalo už každému z nás, že sme jedným očkom poškulovali po tých druhých a vedome či nevedome sa porovnávali, v čom sú lepší. V lepšom prípade sme si povzdychli – škoda, že nemám také schopnosti, majetok, vplyv či šťastie v tom či onom, tak ako môj sused, spolužiak, príbuzný, šéf, podriadený... V horšom prípade môže človekom lomcovať aj zlosť, ktorá je živá závišťou. Nezmyselnou závišťou.*

Boh určite nechce, aby sme boli kópiou niekoho iného! Každý sme dostali pre svoj život niečo výnimočné. Treba to však v sebe objavovať a rozvíjať. To najvýnimočnejšie v každom z nás je dar lásky. Hlavným cieľom je teda rozvíjať dar lásky. Spôsob a cestu si každý musí v sebe vymodliť sám. Ide o celoživotné úsilie – stať sa človekom, ktorého v nás Boh vidí. A on vidí to najlepšie v nás. Ved' nosíme v sebe jeho obraz.

Najviac sa k takémuto postoju priblížili svätci, ktorých sviatok si v týchto dňoch pripomínáme. Každý z nich inak, každý z nich spôsobom jemu vlastným, každý však kladnou odpoveďou na Božie volanie – „*pod' za mnou po ceste, ktorá ťa urobí šťastným, uver mi!*“.

Milí čitatelia PaDka, sviatok Všetkých svätých je zakaždým príležitosťou na hľadanie odpovede, aké dary zveril Boh mne a za ktoré talenty sa budem raz pred jeho tvárou zodpovedať. Či som ich rozvíjal, zúročil a či som priniesol stonásobnú, desaťnásobnú alebo nulovú úrodu v podobe zakopaného talentu. A sviatok Pamiatky všetkých zosnulých nech nám je mementom, že zosnuli už túto možnosť, žiaľ, nemajú.

**MONIKA HODNICKÁ**

šéfredaktorka

monika.hodnicka@gmail.com



Pohľad z kostolnej veže markušovského kostola, foto: P. Lazor

# NOVEMBROVÉ ODKAZY

Prvé novembrové dni sa nesú v atmosfére svetiel, kvetov a modlitieb za našich blízkych zosnulých. Práve vtedy slávime Sviatok všetkých svätých a Pamiatku zosnulých. Dohárajúca sviečka sa stáva zrýchlenou metaforou ľudského života. Pripomína pomítnulosť a upriamuje pozornosť na to, čo zatiaľ materiálne jestvuje, no o chvíľu zaniká v kolobehu života. Zapálme sa pre novembrový odkaz. Žime v intenciách života sviece – plnohodnotne, naplnení spaľujúcim zmyslom. Inšpirujme sa životmi svätých a nechajme v nás zaznieť ich vekom a vierou obrúsené múdrosti aj počas týchto dní.

Miluj a potom môžeš konať, čo chceš.

(sv. Augustín)

Byť kresťanom znamená: byť pútnikom až do príchodu do Otcovho domu.

(sv. Augustín)

Mlčaním vytvárame základ pre slová.

(sv. Bazil Veľký)

Zlo stojí nielen proti dobru, ale aj proti sebe samému.

(sv. Bazil Veľký)

Nikdy nezúfaj pred Božím milosrdenstvom.

(sv. Benedikt z Nursie)

Ak sa srdce nemodlí, potom sa jazyk márne namáha.

(sv. Bernard zo Sieny)

## AKTUÁLNA TÉMA

Len toľko poznávame, koľko milujeme.  
Kto nemiluje, nič nevie.

(sv. Bernard zo Sieny)

Kto nečíta písmo, nepozná Krista.  
(sv. Hieronym)

S Ježišom žiť, za Ježiša umierať.

(sv. Jakub)

Človek je tak stvorený, že ho dojíma, keď vidí, že ho niekto miluje a čoskoro on tiež miluje toho, kto ho prv miloval. Takto vzniká láska Božia v srdci človeka. Z poznanej lásky vzniká láska.

(sv. Katarína Sienská)

Ak nedúfaš, nenájdeš to, čo presahuje tvoje nádeje.

(sv. Klement Alexandrijský)

Modlitba je nebeská voda, ktorou polievaš kvety v záhrade svojej duše, teda čnosti svojej duše, aby rástli a prinášali ovocie.

(sv. František Saleský)

Utrpenie je najväčší poklad na zemi – očisťuje duše. V utrpení poznáme, kto je naším skutočným priateľom. Skutočná láska sa meria teplomerom utrpenia.

(sv. Faustína)

Buďte stále veselé, pretože smútok je matkou vlačnosti.

(sv. Mária Dominika Mazzarellová)

Pre nás svätosť spočíva v tom, že sme stále veselí.

(sv. Dominik Sávio)

Dokonalá láska k bližnému spočíva v tom, že znášame chyby iných, nečudujeme sa nad ich slabosťami, tešíme sa tým najmenším cnostným úkonom, ktoré ich vidíme konať.

(sv. Terézia z Lisieux)

Ak ťa obzvlášť trápi nejaká tvoja chyba, začni proti nej bojovať a neprestaň, kým ju s pomocou Božou nepremôžeš.

(sv. Ignác z Loyoly)

Čím viac poznáme ľudí, tým menej ich milujeme. S Bohom je to naopak: Čím viac ho poznáme, tým viac ho milujeme.

(sv. Ján Mária Vianney)

Keby som bol jednou nohou v nebi a bolo by mi povedané, aby som šiel znovu na zem, aby som tam obrátil jedného hriešnika, vrátil by som sa.

(sv. Ján Mária Vianney)

**Barbora Klučárová**



# SVÄTÝ MARTIN

## CESTA KU KŇAZSTVU

Martin, dôstojník rímskeho vojska, sa po prepustení z armády rozhodol naplno žiť evanjelium. Ujal sa ho biskup Maximin, poskytol mu strechu nad hlavou a zaviedol do spoločenstva veriacich. Martin mu bol vo všetkom nápomocný. Sprevádzal ho na cestách po veľkej diecéze, a keď boli doma, staral sa o chorých, krmil hladných a vláčil kamene na stavbu kostola. Zároveň vnímal neľahké časy, keď ne jeden biskup musel pre obranu viery pred bludmi odísť do vyhnanstva. Sledoval zápas svätých biskupov o čistotu viery. Počúval o ži-

vote pustovníkov, ktorí trávili dni v prísnom pokání, v práci a ustavičnej modlitbe. Ich skryté životy boli ako majáky, ktoré v temnom svete zachraňujú duše a ukazujú správnu cestu. Neraz si spomenul na svoje mladické rozhodnutie nasledovať pustovnícky život.

### BLUDNÉ NÁUKY

S biskupom Maximinom putoval aj do Ríma, ba odpovedal ho aj na poslednej ceste pozemským životom. Pochoval ho v meste Poitiers a na radu svojho biskupa vyhladal biskupa Hilára. Aj jemu verne

slúžil. Videl ako bráni čistotu viery pred bludným áriovým učením. Arianizmus je učenie alexandrijského biskupa Ária, ktorý nepriznával Kristovi rovnosť s Bohom. V roku 325 bol arianizmus odsúdený na Prvom nicejskom koncile. Arius vystúpil v teologických diskusiách s názorom, že pred stvorením sveta stvoril Boh-Otec Krista ako prostredníka medzi sebou a tvorstvom, a že teda obaja nie sú rovnakej podstaty. Áriovo učenie prijal cisár Konštantín a dôsledkom bolo prenasledovanie verných kresťanov.

*Pustovňa sv. Františka v Assisi*



## KRST MATKY

Martin túžil, aby sa v jeho rodnej Sabárii šírila pravá viera. Rozhodol sa preto navštíviť svojich už starých rodičov. Otec mu odoprel pozdrav aj stisk ruky, no matka ho privítala so slzami radosti. Pozorne počúvala, keď prítomným rozprával o Ježišovi a jeho evanjeliu lásky. Dočkal sa veľkej radosti, keď mohol byť prítomný pri jej krste. Keď znovu prekročil Alpy, pobral sa do Milána, kde však márne hľadal pravoverného biskupa. Na okraji mesta si zriadil pustovňu a tam viedol pustovnícky život. Nebol tam však dlho, lebo ariánsky biskup ho vyhnal.

## DIAKON A KŇAZ

V roku 360 sa ako 43-ročný znovu stretol s biskupom Hiláriom, ktorý ho vysvätil najprv za diakona a ešte v tom roku aj na kňaza. V blízkosti mesta Poitiers si postavil pustovňu. Ne-

žil v nej však dlho sám. Nebolo preňho ľahké viesť stále rastúce spoločenstvo rehoľníkov. Biskup Hiláriu mu bol skvelým radcom i duchovným vodcom. Pre rehoľníkov vypracoval pravidlá: práca, modlitba, skutky milosrdenstva, starostlivosť o hladných a chorých. Kláštor sa stal známym a vyhľadávaným. Ľudia rozprávali o podivných uzdraveniach, ktoré sa stali na Martinov príhovor. Rozprávali o znameniach, zázrakoch i vzkriesení z mŕtvych, rozprávali o svätom kňazovi – otcovi mnohých rehoľníkov.

## BISKUP

V istý letný deň roku 371, Martin mal vtedy 54 rokov, bol ešte Martin pohrúžený do ďakovnej modlitby po rannej sv. omši, keď sa pred ním na kolená hodil rozrušený muž: „Otče, prichádzam v najväčšej núdzi. Moja žena je ťažko chorá. Prosím, pod' so mnou a polož na ňu ruky, aby ozdravela,

alebo aby v Božom pokoji zomrela! Pod' rýchlo, prichádzam až z Caesarodonu (dnešné mesto Tours)!“ „Naozaj, máš za sebou dlhú cestu, prečo si sa neobrátil na vášho biskupa Lidoriusa, je to svätý človek.“ „Áno, svätý, preto si ho Pán povolal k sebe. Teraz sa modlíme, aby nám Boh dal nového, dobrého a verného pastiera.“ Martin si rýchlo zobral plášť a bez meškania odchádzal v nádeji, že sa o pár dní vráti. Po dvoch dňoch cesty vstúpili do mesta. Na uliciach sa zbíjali ľudia obzerajúc si prichodiaceho kňaza. Zbožný kňaz netušil, že si ho ľudia zvolili za svojho biskupa. Ešte v ten deň ho metropolit z Rouenu vysvätil za najvyššieho pastiera v Tours. Šťastná Cirkev, ktorá dostala takého zbožného biskupa! Všetci jasali a tí, ktorým prekážalo jeho chudobné oblečenie a zodraté sandále, sa uspokojili, keď dostal mitru na hlavu a berlu do ruky.

# VÍTAZNÝ BOJ NAD POVERAMI A POHANSTVOM

Biskup Martin neúnavne bojoval proti poverám a proti pohanstvu. Pritom ľuďom, ktorým zobral prázdne nádeje z povier, vkladal do sŕdc pravú vieru. Už mal 63 rokov, keď cisár Teodózius pri svojom nástupe do vlády zakázal pohanstvo, dal zatvoriť chrámy bohov a zakázal aj ich uctievanie v súkromných domoch. Zvláštnym listom – ediktom sa nariaďovalo: Všetky naše národy musia prijať vieru, ktorú apoštol Peter priniesol Rimanom a ktorú vyznáva pápež Da-

maz a alexandrijský biskup. To znamená uznávať Najsvätejšiu Trojicu Otca, Syna a Ducha Svätého. Cisár tiež urobil koniec rozkolu v kresťanstve. Na jar roku 381 povolal do Konštantínopolu biskupov Východorímskej ríše a tam zavrhol nielen arianizmus, ale aj bludné učenia, ktoré popierali božskú podstatu Ducha Svätého. Zároveň bol slávnostne vyhlásený pápežský primát. Boli to veľké veci pre kresťanstvo.

## POHANSKÝ STROM

Biskup Martin vedel, že sa pohanstvo ukrýva v mnohých skrýšach, pohanských chrámoch či posvätných stromoch. Vlastnými rukami zbúral nejeđen pohanský chrám. A hoci stáli vedľa chrámu zhrození sedliaci prichádzajúci o svoju falošnú nádej, nielen že sa nebál, ale ani mu nikto neublížil. Nebolo to tak vždy. V blízkosti jednej dediny zbúral pohanský chrám a chystal sa zoťať obrovský smrek zasvätený pohanskému bohu Esusovi. „Nič v ňom nie je posvätné, zvalíme ho a postavíme tu kríž – symbol spásy.“ Sedliaci boli znepokojení a aj zbraňou v ruke chceli brániť posvätný strom. Spomedzi ozbrojených ľudí vystúpil starec v bielom rúchu a takto prehovoril: „Počuj cudzinec! My sami zotneme ten smrek pod jednou podmienkou. Keď bude padať, ty ho musíš zachytiť. Ak je tvoj Boh silnejší ako náš Esus, ktorému je zasvätený tento strom, nič sa ti nemôže stať. Ale ak nie, zomrieš!“ „Dobre,“ súhlasil Martin, „urob ako chceš, ukáž, kde sa mám postaviť. Nepohnem sa z miesta!“

## MARTINOVO POŽEHNANIE

Rehoľníci, ktorí sprevádzali svojho biskupa, sa chveli od strachu. Sekery prenikavo búchali, obrovský strom sa pomaly nakláňal a pod ním smelo stál biskup Martin. Zrazu sa smrek zachvel, zapraštal a s rachotom sa rútil rozmliaždiť Božieho muža. Rehoľníci od strachu zhíkli, sedliaci od radosti zvýskli. Martin stál bez pohnutia, vztyčil ruku k padajúcemu stromu a požehnal ho znakom kríža. Vtom akoby víchor vletel do košatej koruny, padajúci strom zdvihol späť do roviny, obrátil ho a zvalil na opačnú stranu. Len-len že neprivalil niekoľkých pohanov, ktorí si pohotovým útekom zachránili život. Pohanovia nemo stáli nad neslýchaným zázrakom, rehoľníci plakali od radosti a spomenuli si na slová evanjelia: „Kto je to, že ho i vietor poslúcha?“ Ešte viac sa utvrdili v presvedčení, že je medzi nimi svätec. Starec v bielom rúchu odhodil zlatý kosák, znak svojej hodnosti a ako prvý požiadal o požehnanie, ktorým sa on i ostatní dedinčania stali katechumenmi.

## POSLEDNÉ DNI ŽIVOTA

Aj napriek vysokému veku, 80-tim rokom, tourský biskup Martin obetavo navštevoval far-

nosti svojej diecézy. Húževnatosť, vytrvalosť a hlavne láska k nesmrteľným dušiam mu akoby zázračne vlievali sily na jeho apoštolských cestách. Ich výsledkom rástol počet veriacich v Krista, pribúdali nové kňazské a rehoľné povolania, no na druhej strane svätému biskupovi ubúdali sily a pribúdali choroby. Ani víchor, ani dažď ho neodradili od náročnej cesty ku kňazom a veriacim, o ktorých sa príkladne staral. Hovorieval: „Bol by som zlým vojakom svojho Pána, keby som sa bál víchra a dažďa.“

## MARTINOVA SMRŤ

Síl mu však ubúdalo a priblížil sa deň, keď si ho Pán povolá k sebe. Vtedy ako Kristov vojak, ktorý slúbil vernosť až na smrť, sa modlil: „Pane, ak som ešte potrebný pre tvoj ľud, neodopieram ti svoje služby. Ale nech sa stane tvoja vôľa.“ V nedeľu 8. novembra roku 397 vysilený, ale zapotrebný svätými sviatosťami, zomrel uprostred kňazov, ktorí ho sprevádzali na poslednej pastoračnej ceste. Celé mesto Tours a množstvo kresťanov z okolitých obcí ho sprevádzalo na poslednej ceste. V pohrebnom sprievode kráčalo dvetisíc rehoľníkov.

## ÚCTA K MARTINOVÍ

Sväťca, ktorý sa vzdal služby cisárovi, aby mohol slúžiť Kráľovi, svätca, ktorý žil v chudobe ako žobrák, pochovávali ako kráľa. Úcta k tomuto vzácnemu svätcovi sa rýchlo rozšírila. Meno Martin sa stalo obľúbeným práve svedectvom jeho života. Dnes otcovia dávajú svojim synom meno Martin, aby mali takého skvelého patróna v nebi – sv. Martina, biskupa z Tours a možno aj preto, aby tiež ich synovia boli skvelými Kristovými vojakmi. Ďakujeme Bohu za dar, ktorý sme dostali v osobe a živote sv. Martina.

*Všemohúci Bože, svätý Martin ťa oslávil svojím životom i svojou smrťou; aj v našich srdciach konaj divy svojej milosti, aby nás ani smrť, ani život nemohli odlúčiť od tvojej lásky. O to ťa prosíme skrze nášho Pána Ježiša Krista, tvojho Syna, ktorý je Boh a s tebou žije a kraľuje v jednote s Duchom Svätým po všetky veky vekov. Amen.*

**Ondrej Švančara, správca farnosti**

Katechézy o sv. Martinovi z Tours z manuálu k sláveniu Jubilejného roka sv. Martina v Spišskej diecéze

# DÁNSKE ŠŤASTIE

Do spánku typického Dána sa často pripletá klepotanie dažďových kvapiek na okno. Upršané rána trávi na bicykli cestou do práce, no viac ako polovica platu mu zmizne na daňovom úrade. Volné chvíle síce môže tráviť pri mori, no väčšinu roka by mu spoločnosť robili kúsky ľadu. Napriek tomu všetkému sa Dáni radia k najšťastnejším ľuďom na svete. Aké je ich tajomstvo?

Pocity šťastia a pohody nie sú obmedzené hranicami štátu, stavajú totiž na základných ľudských hodnotách, ktoré môžete zasadiť vo svojom vlastnom srdci kdekolvek sa práve nachádzate. Podľa Dánov sú tri: dôvera, sloboda byť autentický a hľadanie zmyslu.

## DÔVERA

Okolo 80% Dánov si navzájom dôveruje. Neboja sa napríklad nechať deti v kočiarkoch spať pred reštauráciou. Skeptik by povedal, že ich nikto nestráži. Ale človek s dôverou voči iným vám povie, že ich vlastne strážia všetci. Korienu dôvery môžeme zasadiť každý deň tým, že sa sami staneme dôveryhodnými ľuďmi. Ako na to? Stačí robiť to, čo hovoríme, a ak niečo robiť nechceme, povedať to otvorene.

## SLOBODA V AUTENTICITE

Hlavný cieľ dánskeho školstva je rozvinúť potenciál dieťaťa. Top študentmi sa nestávajú iba géniovia či milovníci matematiky. Rovnaké uznanie si získavajú deti, ktoré rady a dobre varia, alebo sa venujú umeniu. Nezáleží na type talentu či schopnosti človeka, ale na tom, aby ho objavil. Každé dieťa si môže vybrať cestu životom, ktorá sa odvíja od toho, kým skutočne je. Je ťažké nesnažiť sa ovplyvniť budúcnosť svojho dieťaťa



Foto: P. Lazor

a iných blízkych ľudí v našich životoch. Slobodu v tom, aby sme boli sebou samým, môžeme podľa Dánov dosiahnuť iba tak, že v tom nebudeme brániť ani ostatným. Kritika a podceňovanie ešte nikomu nepridali chuť do práce. Dôležité je nesúdiť, ale navzájom sa podporovať a povzbudzovať. Každý z nás predsa vie, aké ťažké je nájsť si svoje miesto.

## HĽADANIE ZMYSLU

Zmysel života chýba v dvoch prípadoch: 1. keď nerobíme to, čo nás baví a naplňa; 2. keď máme pocit, že nikam nepatríme. Tak ako má vo včelom úli každá včielka svoju funkciu, aj človek potrebuje byť súčasťou niečoho väčšieho, ako je on sám. Dáni kladú veľký dôraz na komunitu. Vo všetkých oblastiach života hovoria o tímoch, skupinách a spoločnej snahe dosiahnuť ciele prospešné pre mnohých. Na to, aby bol človek šťastný, potrebuje cítiť, že jeho život a práca má význam, ktorý ho presahuje.

Tieto tri semenka môžeme vo svojich životoch zasieť už dnes. Dôležité je začať, prekypriť pôdu, otvoriť si myseľ a potom pomaly sledovať, ako v nás rastie spokojnosť. Dánske šťastie totiž nie je o prudkom stúpaní a silných nárazoch, ale o stabilite a pomalom raste jedinečných osobností.

Zuzana Klučárová

# POŽEHNANIE NOVÉHO KRÍŽA



Dňa 13. augusta na odpustovú slávnosť v Lieskovanych po slávení svätej omše, ktorú celebroidal Dp. ThDr. Viktor Pardel, Phd., riaditeľ DKÚ Spišskej diecézy požehnal nový kríž s pôvodným umučením na priečelí kostola. Umučenie zakúpili lieskovanskí baníci v roku 1972, v tom istom roku bol kríž umiestnený z ľavej strany starého kostola. Umučenie bolo obnovené spolu s krížom vďaka rodine Štefana Kapustu.



## OFFLINE VÍKEND

Posledný júlový víkend už tradične patrí v Markušovskej doline stretnutiu rodín z Lieskovian. Offline vikend sa niesol v duchu dobrodružstva, súťaží, zábavy ale aj oddychu. V priebehu víkendu si asi 60 ľudí - dospelých aj detí mohlo vyskúšať lezenie, bubleboll, lanovku a super hľadanie pokladu. Toto podujatie sme zavŕšili svätou omšou v krásnom prírodnom chráme, ktorú slávil pán kaplán Adam.



Foto: Kristína Kapustová



# JUBILANT MICHAL DRABIŠČÁK



Michal Drabiščák – bývalý kostolník v Tepličke – sa 25. novembra dožíva životného jubilea 80 rokov. Do srdc veriacich sa zapísal službou kostolníka, ktorú vykonával 16 rokov. Pred dvomi rokmi požiadal o uvoľnenie z tejto služby. Aj naďalej ho takmer denne stretávame v kostole. Iba s tým rozdielom, že vymenil miesto v sakristii za miesto v kostolnej lavici. Pri príležitosti jeho

životného jubilea mu chceme vyjadriť našu vďaku, že čas, určený na oddych či iné aktivity na dôchodku, obetoval službe kostolu a veriacim. Službu, ktorú vykonával s láskou, pokorou a posvätnosťou. Do ďalších rokov mu prajeme veľa Božích milostí, zdravie a pokojnú jeseň života v kruhu svojich blízkych.

*Vdavní veriaci z Tepličky*

## VYHODNOTENIE ANKETY

Milí čitatelia, v druhom tohtoročnom vydaní časopisu PaD (02/2017) bol súčasťou výtlaku aj anketový lístok. Prostredníctvom neho sme chceli od vás získať spätnú informáciu, ako vnímate už takmer dvadsaťročné vydávanie farského časopisu. Prinášame vám vyhodnotenie ankety, ktoré sa uskutočnilo 3. septembra 2017 na mimoriadnej redakčnej rade, na ktorej bolo spolu s našim správcom farnosti aj viacčlenné zastúpenie z každej obce.

### VÝSLEDKY ANKETY

V Markušovciach bolo odovzdaných 15 anketových lístkov, z toho boli podpísaní traja čitatelia.

- V Tepličke bolo odovzdaných 21 lístkov, z toho sedem podpísaných.
- V Lieskovanoch bolo odovzdaných 7 lístkov, z toho dvaja podpísaní.
- Do internetovej ankety sa zapojilo 7 ľudí, z toho len jedna osoba sa podpísala.

Potešilo nás, že tí, ktorí sa zapojili do ankety, vnímajú vydávanie časopisu pozitívne; prajú si aj naďalej jeho fungovanie; vítajú každé ďalšie vydanie a povzbudzujú všetkých spolupracovníkov, aby vytrvali v tejto tvorivej činnosti.

- Takmer všetci čitatelia, ktorí sa zapojili do ankety, patria do našej farnosti a dostávajú časopis pravidelne. Tí, ktorí nepatria do farnosti, si zabezpečili cez kontaktnú osobu jeho pravidelný odber.
- Nový formát časopisu sa väčšine zapojených ľudí páči, niektorí mali výhradu voči veľkosti písma a zopár ľudí by chcelo vrátiť jeho pôvodný formát.

- Čo sa týka obľúbenosti rubriek, väčšina zapojených čitateľov si prečíta celé PaDko. K najobľúbenejším rubrikám však patria: rozhovory; naučné články; príspevky z filiálok; informátor.
- Teší nás, že časopis znamená pre našich čitateľov veľa: je súčasťou duchovného života; sprievodcom; zdrojom nových informácií o dianí vo farnosti; povzbudením cez poučné články.
- Pri otázke, či má redakcia PaD vyvíjať aj iné aktivity, väčšina čitateľov odpovedala záporne.
- Záver ankety patril pripomienkam a odkazom zo strany čitateľov. Väčšina mala charakter povzbudivých slov. Niektorí nás upozornili, aby sme nezabúdali uvádzať pod článkom zdroj, ak boli v článku informácie prevzaté.

### ŽREBOVANIE

Na záver mimoriadnej redakčnej rady sa uskutočnilo žrebovanie tých, ktorí uviedli svoje meno. Vzhľadom na pomer odovzdaných anketových lístkov sme vyžrebovali nasledovných výhercov, ktorým doručíme odmeny. V Tepličke: rodina Uhrinová a Jana Bučáková. V Markušovciach: rodina Grečková, Michalská 63; v Lieskovanoch: Veronika Šebestová; internetová odpoveď: Michaela Pijaková, Markušovce.

Všetkým čitateľom, ktorí sa zapojili do ankety, ďakujeme. Zároveň ďakujeme aj tým, ktorí nás povzbudzujú, ktorí nám adresujú svoj názor či pripomienku alebo vecnú kritiku. A hlavne tým, ktorí sa za časopis modlia a prispievajú naňho. Toto všetko prispieva k tomu, aby spoločné dielo s Božou pomocou rástlo.

*Monika Hodnická*

# UROBME NIEČO PRE SVOJU VIERU: AKTÍVNA ÚČASŤ NA SVÄTEJ OMŠI

(pokračovanie z minulého čísla)

## OBLEČENIE PRI SV. OMŠI

Aké oblečenie musí mať kňaz pri sv. omši sa nachádza v Misáli (omšovej knihe). Nie je to ponechané na ľubovôli kňaza. Pri sv. omši má kňaz oblečenú bielu tuniku (nazýva sa to aj alba), cez ramená má prehodenú štólu (symbol kňazskej moci) a napokon vrchné kňazské rúcho (ornát). Okrem toho býva na jednotlivé dni predpísaná aj li-

turgická farba. Fialová znamená kajúcnosť, biela radosť, červená mučeníctvo a zelená nádej. Zlatý ornát nahrádza všetky farby a nosieva sa pri slávnostných bohoslužbách.

Ale upravenosť kňaza k úkonu sv. omše nespočíva iba v tom, že má na sebe predpísané oblečenie. Spočíva aj v tom, aby toto oblečenie bolo čisté, dôstojné (napr. nie príliš staré a ošúcha-

né). Spočíva aj v ďalšej upravenosti kňaza. Nech má kňaz učešané a čisté vlasy, umytú tvár, vhodné nohavice a čisté topánky. Skrátka, nech vyzerá aj primerane oblečený pre úkon, ktorý ide konať. Je žalostný pohľad na kňaza, ktorý nie je pri sv. omši náležite upravený (teológii liturgického oblečenia kňaza vysvetľuje Duch liturgie, str. 175).

Patrí sa, aby aj veriaci boli na sv. omši primerane upravení, aj keď pre nich nie je predpísané liturgické oblečenie.

## LITURGICKÝ PRIESTOR

Obrazy sv. omše sa vykonávajú v kostole, ktorý bol pre tento účel zasvätený. Naše kostoly sú nezriedka staré. Ale azda najväčším problémom je, že niekedy nie sú primerane čisté, sú vlhké, stuchnuté a nevetrané. To



Foto: Peter Lazor



Foto: Peter Lazor

je priestor, v ktorom sa len ťažko budeme cítiť dobre a príjemne. Starajme sa, aby naše kostoly boli čisté, upravené, vetrané a vyvolávali v nás pocit posvätnosti a bázne.

## ZÁVER

Kedysi som vám rozprával príbeh o jednom veriacom mužovi. Akonáhle kňaz vystúpil na kazateľnicu a po prečítaní Evanjelia začal kázať, tento veriaci sa zahniezdil a zavrel oči, aby si pospal. Azda si myslel, že teraz je čas na to, aby si zdriemol.

Aj pri sv. omši musíme prejať záujem chápať to, čo prežívame a aktívne sa do prežívania sv. omše zapájať. Lebo predsa musíme niečo so svojou vierou

urobiť, aby sme ju nestratili, ale zveľadili.

Výhody pravidelnej účasti na sv. omši sú mnohé. Poukážem iba na niektoré: (1) pravidelne niečo konám pre rast svojej viery; (2) pravidelne počúvam Evanjelium, ktoré sa číta na sv. omši a snažím sa chápať jeho výklad; (3) rastie vo mne pocit, že patríam k duchovnej rodine veriacich, ktorí taktiež chodievajú na sv. omšu; (4) prežívam liturgicky jednotlivé udalosti zo života Pána Ježiša (jeho narodenie, jeho iné skutky, jeho utrpenie, smrť i zmŕtvychvstanie); (5) učím sa svoj život prežívať s Pánom Ježišom; (6) dozviem sa, že môj

život má zmysel a má smerovanie do kráľovstva nebeského Otca.

## ZAPAMÄTAJME SI:

**Účasť na nedeľnej sv. omši je najľahšou formou, ako môžeme niečo urobiť pre rast a uchovanie svojej kresťanskej viery!**

**Už nebudem vynechávať účasť na nedeľnej sv. omši!**

**Ak ničomu z úkonov sv. omše nebudem rozumieť, budem sa na to pýtať duchovného otca! Alebo si to aspoň zapíšem a budem sa na to pýtať inej osoby alebo aspoň o tom budem hovoriť s inými veriacimi. Najhoršia vec je o tom s nikým nehovoriť!**

**Mons. Ján Duda**

Použitá literatúra: Sväté písmo. Jeruzalemská biblia, Trnava: Dobrá kniha, 2015. Biblia sacra vulgata Clementina, Torino-Roma 1946. Benedetto XVI, *Ultime conversazioni*, Garzanti: Milano 2016. Joseph Ratzinger, *Duch liturgie*, Trnava: Dobrá kniha, 2005. Joseph Ratzinger, *Vrchol a pramen. Texty o Eucharistii*, Kostelní Vydří, 2009. Robert Sarah, *Boh alebo nič*, Bratislava: Lúč 2016. Rupert Berger, *Liturgický slovník*, Praha: Vyšehrad, 2008. *Missale Romanum, Editio typica, Typis polyglottis vaticanis*, 1970. *Rímsky misál (slovenský úradný preklad)*, Typis polyglottis vaticanis 1980. *Liturgia (Dizionario Piemme)*, Casale Monferrato 1993.

# LETNÝ TÁBOR





Fotky: archív eRkárov

# DOBRÁČIKOVIA,

predstavte si situáciu, keď potrebujete od ocka vybaviť, aby vás zajtra pustil na celý deň ku kamarátovi či kamarátke. Má to však háčik, ocko vás nechce pustiť, lebo má pre vás iný program. Čo spravíte? Skúsíte pekne poprosiť. Nepomáha. Prislúbite, že jej pomôžete s umývaním riadu. Nepomáha. Poupratujete si izbu. Nič nezabera. V tej chvíli hádam každého napadne ísť za mamkou a znova začne to isté – pekne poprosíte, pomôžete, poupratujete. Mamku obmäkčíte, mamka sa pohovára s ockom a vec je vybavená. V inej, náročnejšej situácii, možno nejaký človek, povedzme pán Novák, potrebuje vybaviť isté záležitosti u prezidenta republiky. Prezident pána Nováka nepozná. No tento pán má dobrého známeho, ktorý u prezidenta pracuje a prezident si ho váži. Čo urobí? Pôjde priamo za prezidentom, alebo najskôr osloví kamaráta, aby sa prihovril u šéfa? Isteže cez priateľa to pôjde jednoduchšie. Podobne to funguje s našimi priateľmi v nebi. Svätí sú naši známi, ku ktorým sa prihovárame s prosbami o pomoc, orodujú za nás u samotného Boha. On je nekonečné milosrdenstvo, láska, preto nám v ťažkostiach pomáha. Takou mamičkou je nám Nebeská Matka Mária, to iste viete. Tiež viete, že modlitbou svätého ruženca sa k nej obraciame, potom nám u Boha vyprosuje

potrebné milosti. Niekomu milosť zdravia, inému milosť dobrých priateľov, milosť žiť v pokoji, miery a mnoho iných. Vážme si našich priateľov z neba a nezabúdajme ich prosiť o pomoc. Pán Boh rád vypočuje naše volania, prosby, ktoré mu sprostredkujú naši svätí kamaráti.

Od októbra majú Slováci nového blahoslaveného, to znamená kandidáta či čakateľa na menovanie za svätého. Je ním Titus Zeman. Bol prenasledovaným kňazom, rehoľníkom. Dokonca ho aj neprávom uväznili. Keď bol malý, nikomu sa nepodarilo odradiť ho od myšlienky stať sa kňazom. Pred prijatím do ústavu saleziánov v Šaštíne Don Bokor mu vrel, že je ešte malý a v kláštore saleziánov bude bez mamičky, nebude môcť plakať, keď mu bude za ňou smutno. Titus sa nedal: „Prečo hovoríte, že tu nebudem mať mamičku? Áno, svoju pozemskú mamu tu nebudem mať, ale bude tu so mnou Panna Mária Pomocnica, ktorej som slúbil, že keď vyzdravím... Tá ma bude opatrovať a ochraňovať. Ja sa nerozplačem, lebo tu budem mať svoju nebeskú mamičku.“ (<http://tituszeman.sk/titus-zeman/zivotopisny-prehľad/>) Čo slúbil Titus po uzdravení Panne Márii sa dozvieme po vylúštení osemsmerykov s menami svätých.

Adriana Lazorová

## OSEMSMEROVKA

E	V	A	B	E	N	E	D	I	K	T
M	A	P	R	Í	A	I	V	A	A	I
M	T	D	E	G	V	A	D	M	I	T
A	I	E	Ľ	Á	N	Ú	S	A	Z	U
O	R	O	D	U	J	Z	A	N	Á	S
N	I	N	A	U	D	L	M	I	T	Z
D	O	R	O	T	A	M	S	F	S	E
R	O	M	A	N	A	R	I	Ň	A	M
E	L	E	N	A	O	U	D	L	N	A
J	A	N	A	A	I	L	Á	T	A	N

Alan, Anastázia, Benedikt, Dávid, Dismas, Dorota, Eduard, Elena, Emma, Eva, Fina, Ivan, Jana, Júda, Ľudmila, Natália, Nina, Oľga, Ondrej, Roman, Rita, Titus Zeman



Foto: archív eRkárov

# AK UHÁDNEŠ MOJE MENO

Ani nie tak rozprávka o Zlatej priadke ako jej samotný názov podnecuje k zamysleniu sa nad menami, ktoré deťom vyberajú prednostne rodičia. Uvedomujúci si, že Pán Boh nás volá po mene, vyberáme mená, uvažujúc nad ich významom. Sú rôzne, moderné i tie, ktoré majú historický pôvod, niektoré sú možno až bizarné. Údajne sa počet detí s netradičnými menami v ostatom čase zvyšuje.

Je na zvážení rodičov, či meno, ktoré vyberú dieťaťu, posilní budovanie jeho identity alebo naopak, bude si ho celý život niesť ako niečo nepríjemné, priam neznesiteľné, zvlášť keď je terčom posmechu okolia.

Azda sa s menami možno zahrávať? Niektoré mená sa dedia z generácie na generáciu, sú v rodine obľúbené a syn či dcéra sú hrdí, že nesú meno po rodičovi, starom i prastarom rodičovi. Podobne, vo svätých vidíme rôzne vzory, veď meno po svätom predurčuje patróna jeho nositeľa. V súčasnosti Cirkev nutne nevyžaduje, aby rodičia dávali deťom mená svätých. Možno, a veríme tomu, z dieťaťa bude svätý s novým, iným menom.

Výber mena nie je ľahkou úlohou pre rodičov, netreba ho podceňovať, je dobre vedieť význam toho ktorého mena, vzájomne sa dohodnúť, aby sa meno páčilo obom rodičom, neskôr i dieťaťu, a podľa toho sa rozhodnúť. Niekedy môžu byť osožné i pomôcky z web stránok, napríklad, ako vytvoríme zdobeninu k danému menu, alebo dá sa vôbec vytvoriť zdobenina, ako budeme volať dieťa v domácom prostredí, zvukomalebnosť mena, či pasuje k priezvisku, i keď sú to druhoradé záležitosti.

Hoci výber mena nemožno podceňovať, určite nedávajme na rady numerológov, ktorí z mien vyčítajú rôzne vlastnosti, schopnosti, životné poslanie. Tiež dávajme pozor, aby sme to v snahe o výnimočnosť a jedinečnosť neprehnali. I tu platí, že menej je niekedy viac a v jednoduchosťi je krása.

*Adriana Lazorová*



Foto: Peter Lazor

# MINIMALIZMUS

Tu k nemu ktosi pristúpil a pýtal sa ho: „Učiteľ, čo dobré mám robiť, aby som mal večný život?“ On mu povedal: „Prečo sa ma pýtaš na dobré? Len jeden je dobrý. Ale ak chceš vojsť do života, zachovávajú prikázania.“ On sa ho opýtal: „Ktoré?“ Ježiš odpovedal: „Nezabiješ! Nescudzoložíš! Nepokradneš!

Nebudeš krivo svedčiť! Cti otca i matku a milovať budeš svojho bližneho ako seba samého!“

Mladík mu povedal: „Toto všetko som zachovával. Čo mi ešte chýba?“ Ježiš mu vravel: „Ak chceš byť dokonalý, **chod', predaj, čo máš, rozďaj chudobným a budeš mať poklad v nebi.** Potom príď a nasleduj ma!“

Keď mladík počul toto slovo, **odišiel smutný lebo mal veľký majetok.** A Ježiš povedal svojim učeníkom:

„Veru, hovorím vám: Bohatý ťažko vojde do nebeského kráľovstva. Ba hovorím vám: Láhšie je ťave prejsť cez ucho ihly, ako boháčovi vojsť do Božieho kráľovstva.“ (Mt 19, 16-24)

Ježiš pravdepodobne nevlastnil viac ako pár šiat a topánok. S trochou peňazí a remeslom v rukách cestoval po krajine a hlásal Božie slovo. Na svojich cestách za ohlasovaním Božieho kráľovstva šiel často pešo, na oslíkovi, alebo sa plavil v malej loďke. Len ťažko si mohol so sebou zobrať nejaký väčší majetok. Vedel dobre, že starosť o majetok by ho len rozptyľovala a zdržiavala. Žil teda ako minimalista.

V súčasnosti sa čoraz viac ľudí snaží žiť minimalisticky. Prichádzajú na to, že majetok im neprináša radosť, že sú v neustálom strese a nesťahujú žiť svoj život. Ráno po zobudení si predstavíme nekonečný zoznam vecí, ktorý treba v ten deň vybaviť, nakúpiť, zaplatiť. Denne zbierame veci zo zeme, potkýname sa o veci, perieme veci, utierame veci, kupujeme veci, ukladáme veci, čistíme veci... Celý deň sa nezastavíme, nemáme čas na stúšenie sa a na modlitbu. Večer padáme do postele zmorení. A to aj napriek tomu, že žijeme v 21. storočí a máme k dispozícii také technológie a produkty, ktoré by nám mali šetriť čas aj prácu. Dôvod je jasný – vlastníme priveľa vecí.

## AKO TO BOLO KEDYSI

Naši predkovia také problémy nemali. Život mali ťažký, no paradoxne jednoduchší. Museli zabezpečiť strechu nad hlavou, teplo v dome a jedlo na tanier. Keď však muž oral, tak oral a nevybavoval si pri tom zmeškané hovory. Keď žena dojila kravu, nefotila sa s ňou pri tom. Sústredili sa na jednu vec a robili ju poriadne. Keď sa rozprávali, tak sa rozprávali a hľadeli si pri tom do očí, nie do mobilov. Nenapchávali sa

každé tri hodiny. Ženy nemuseli každý deň čeliť rozhodnutiam, aké topánky si kúpiť na najbližšiu sezónu, ktoré jedlo má najmenej cukru, ktorou metódou vychovať dieťa, ako zvládnuť prácu, nákupy, všetky domáce práce, narodeninové oslavy detí, krúžky... Deti nemali toľko hračiek, napriek tomu sa celé dni vyhrali s tým, čo mali a dni trávili vonku na vzduchu. Nepotrebovali zahnať nudu tabletmi. Žilo sa v jednom dome s kuchyňou a dvoma izbami. Neexistoval bytový dizajn, všetok nábytok tvoril stôl, stoličky, posteľ. Večer sa celá rodina stretla a bez televízie a internetu trávili chvíle rozhovormi. Varili sa jednoduché jedlá. Každý mal pár kúskov oblečenia, ktoré sa nosilo do zodratia. Pralo sa raz do týždňa a nosil sa len jeden kabát a jedny topánky každý deň. Nikto nestál pred skriňou rozmýšľajúc, čo si obliecť.

## AKO JE TO DNES

Dnes žijeme presne naopak. Všetko je dostupné, všetko je možné. Žijeme veľmi rýchlo. Je toho akosi priveľa. Čím viac zábavy máme k dispozícii, tým je ťažšie nás zabaviť a víťazi nuda. Čím viac vecí máme, tým menej si ich stúlame užiť. Je tu však nádej, že nestrávime každú voľnú chvíľu starosťou o veci. Nádej v podobe minimalizmu.

## ČO JE TO VLASTNE MINIMALIZMUS?

Ľudia si často pod týmto pojmom predstavujú, že to znamená vlastniť čo najmenej vecí. Že si musia vystačiť s jednou posteľou, stolom a stoličkou, žiť ako askét s jedným batohom. Nie je to tak. Minimalizmus neznamená, že máme niečo-málo. Je to akurát toľko, čo potrebujeme. Zna-



mená to zbaviť sa zbytočných vecí a ďalšie neku-  
povať, pokiaľ nie sú nutné. Ponechať si len to, čo  
je potrebné a prináša nám radosť. Ak ma nejaká  
vec neteší, treba sa jej zbaviť. Ak nejakú vec vlast-  
ním a celý rok ju nepoužijem, treba sa jej zbaviť.  
Znamená to nedovoliť veciam, aby nás vlastnili.  
Napríklad ak mám veľkú zbierku CDčiek, rád ich  
počúvam a prinášajú mi radosť, je dobré si ich  
ponechať. Ak mi však len ležia na policičke a roky  
čakajú na chvíľu, kedy si ich vypočujem, treba sa  
ich zbaviť, pretože tá chvíľa zrejme nikdy nepri-  
de a zbytočne zaberajú miesto.

Denne sme obklopení kopou zbytočností, kto-  
ré nám odoberajú energiu a starostlivosť o ne za-  
berá more času, ktorý by sme mohli využiť oveľa  
plnohodnotnejšie. To, čo si šetríme pre prípad  
núdze, sa s najväčšou pravdepodobnosťou nik-  
dy neudeje, no musíme tomu venovať 100% náš-  
ho priestoru. Množstvo vecí nevyužívame nikdy  
alebo len raz za rok. Haraburdie treba vyhodiť,  
pekné veci, ktoré však nepoužívame, môžeme  
predať či darovať niekomu, komu sa budú hodiť.  
S každou vyhodnotenou nepotrebnou vecou sa bu-  
dete cítiť o čosi ľahšie.

### NA ZAČIATOK MÔŽETE VYHODIŤ:

1. Letáky, staré papiere a časopisy
2. Lieky a kozmetiku po záruke
3. Škatule od vysávača, hriankovača a pod.
4. Deravé ponožky a také, čo už nemajú pár
5. Staré účty

6. Reklamné hrnčeky, z ktorých nikto nechce piť
7. Kľúče, ktoré už neviete, od čoho sú
8. Prečítané knihy, ktoré už neplánujete viac  
čítať
9. Poznámky a skriptá zo školy – už sa k nim  
nikdy, naozaj nikdy nevrátite
10. DVD a CD, ktoré nepozeráte a nepočúvate
11. Pokazené hračky a hračky na baterky s hroz-  
ným zvukom
12. Topánky, ktoré ste už roky neobuli
13. Staré koreniny a čaje z kuchyne, ktorým už  
vyprchala aróma
14. Vysušené laky na nechty, kozmetika, ktorú  
nepoužívate
15. Káble, ktoré k ničomu nepasujú
16. Staré kalendáre a diáre
17. Plyšové hračky, s ktorými sa nezahrá už ani  
váš pes
18. Vymaľované omaľovánky, staré výkresy detí  
zo školy
19. Telefónne zoznamy
20. Zákaznícke karty, ktoré nevyužívate
21. Deravé silonky
22. Šaty, v ktorých sa necítite dobre
23. Vysušené kvety a lepidlá
24. Staré peňaženky a kabelky
25. Manuály k spotrebičom

Ak sa nadbytočných vecí zbavíme, získame  
omnoho viac priestoru, času, viac peňazí, slobody,  
radosť.

**Veronika Šebestová, Lieskovany**

Použitý zdroj: [www.minimalistka.sk](http://www.minimalistka.sk)



# MÁ TO VÔBEC ZMYSEL?

Poznáš to... Komorná atmosféra a vzduch naplnený vôňou chryzantém. Spolu prídete k hrobu človeka, ktorého máš v živej pamäti, alebo len jednoducho vieš, že je to nejaká tvoja rodina. Stráviš tam chvíľku, počas ktorej sa môžeš pomodliť rýchle „*Odpočinutie večné...*“, alebo počítať hroby, ktoré chce ešte tvoja mama stihnúť obísť. Zapáliš sviečku, položíš ju na „*najluxusnejšie*“ miesto a odchádzaš. Má to vôbec zmysel?

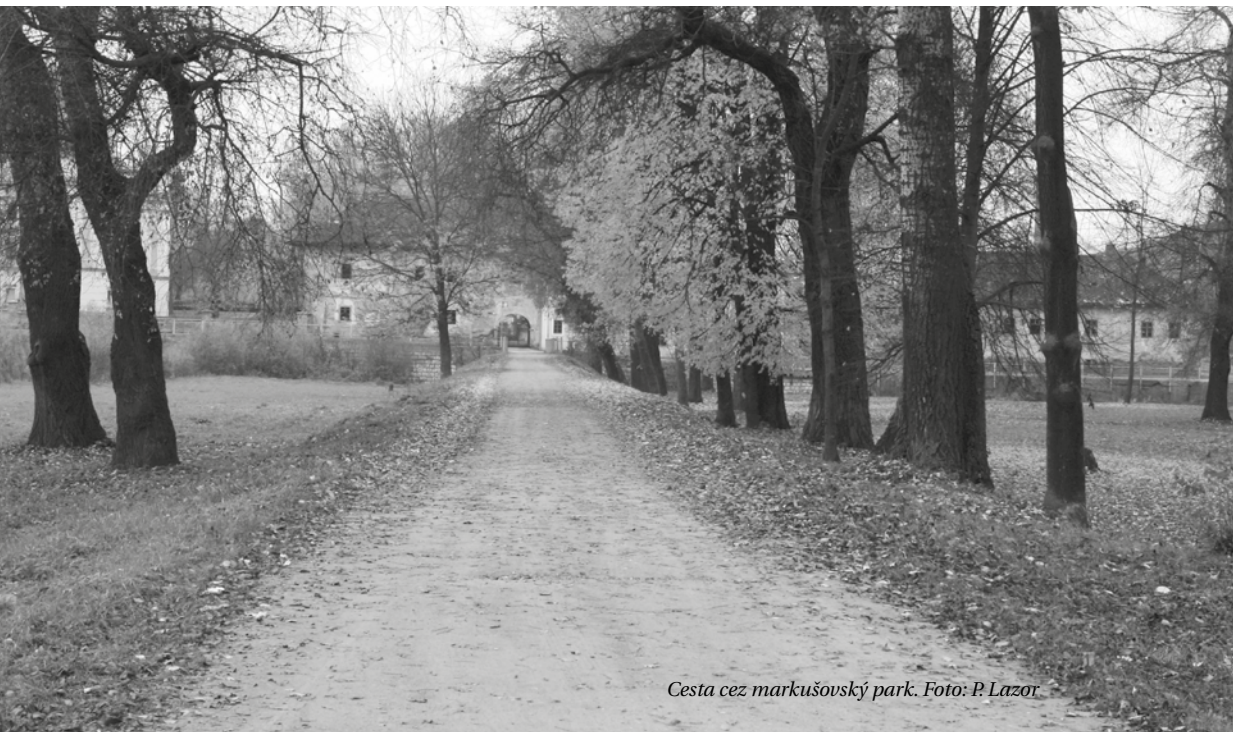
Predstav si, že sa máš sťahovať do svojho vysnívaného domu, ďaleko od miesta, na ktorom žiješ teraz. Všetko je už zariadené a zaplatené, no stále tu ostáva nedoriešená vec: nemáš letenku. Hoci už je objednaná, potvrdzujúci email stále neprichádza a ty nemôžeš robiť nič iné, len čakať a spoliehať sa na zásah druhých. Až sa za teba konečne prihovoria tvoj priateľ a letenka príde v najvhodnejšom čase. Nič ti už nebráni bývať vo vysnívanom dome.

Niečo podobné môžeme prežívať aj dnes. Hoci, nie ako tí, ktorí už majú všetko vybavené, ale ako „*priatelía*“, ktorí sa za nich prihovoria. Za koho? No predsa za duše v očistci. Tí, ktorí sú tam, majú nebo „*vyhraté*“, no ešte stále preň nie sú dostatočne čisti. A nevedia si pomôcť sami. Na to sú tu svätí v nebi, a ty a ja. 2. novembra

si pripomíname našich drahých zosnulých. Keď prechádzaš okolo ich hrobov, tak nevieš, či sa už dostali do neba, alebo naň ešte čakajú v očistci. Preto sa tam za nich modlíme. Ak sa modlíš zo pár rokov za svojich prastarých rodičov, tak možno už sú pri našom Pánovi, to my nevieme, ale tvoja modlitba nie je zbytočná. Boh ju použije pre inú dušu. No ak sa predsa len k nemu ešte nedostali, tak im môžeš pomôcť. Modlitbou, to je jasné, ale aj odpustkami. Ak sa aj počas roka modlíš za tieto duše, tak im môžeš skrátiť čakanie „*na letenku*“ do večného šťastia. No teraz máme taký výnimočný čas, že ty im ju môžeš rovno dať. Ak splníš všetky podmienky, ktoré sa od nás vyžadujú na získanie odpustkov, tak pošleš 1 dušu do neba a tam bude za teba orodovať a prosieť. Pre ňu blaženosť, pre teba jackpot;).

Poznáš to... Komorná atmosféra a vzduch naplnený vôňou chryzantém. Spolu prídete k hrobu človeka, ktorého máš v živej pamäti, alebo len jednoducho vieš, že je to nejaká tvoja rodina. Stráviš tam chvíľku v modlitbe. Možno ti omrzajú ruky alebo sa ozýva žalúdok, no ty vieš, že tu môžeš robiť nadpozemské veci; dať duši „*letenku*“ do neba. Tak čo povieš, má to zmysel?

**Mária Reinerová, ml.**



# ODPUŠŤ, VERÍME, ZVÍŤAZÍ

„Ružencové bratrstvá vo farnostiach si veľmi vážim. Sú totiž zdrojom duchovnej sily a požehnanja, ktoré cez ustavičnú modlitbu s pomocou Božej Matky vyprosujú pre našu arcidiecézu i celú Cirkev.“

(arcibiskup Mons. Bernard Bober pre časopis Ruženec č. 5/2017 str. 15)

V tomto jubilejnom roku fatimských zjavení sme mali a máme aj my v našej farnosti možnosť svojimi modlitbami pripojiť sa ku prosbám našej nebeskej Matky. Treba uznať, že sme slabí, krehkí a tým aj hriešni ľudia a prinášať pokánia za seba a za iných je liekom pre našu dušu a radosť, pokoj pre náš život na zemi.

Každú prvú sobotu a tak tiež v 13. deň v danom mesiaci nás naši duchovní otcovia viedli v modlitbách cez našu sprostredkovateľku – Pannu Máriu k vyprosovaniu milosti pre seba a druhých, k **odprosovaniu** za hriechy naše a celého sveta. Pri adoráciách sme predkladali naše bolesti a trápenia, prosili o potrebné milosti. Spevom a hudbou sme chválili a odprosovali Božské Srdce Ježišovo a Nepoškvrnené srdce Panny Márie. Chceli sme sa tak zapáčiť nebeskej Matke a viac priblížiť k nášmu Pánovi. Nedá mi nepripomenúť aj zasvätenie Slovenska našimi kňazmi, biskupmi Nepoškvrnenému Srdcu Panny Márie a Najsvätejšiemu Srdcu Ježišovmu, tak ako aj zasvätenie celého sveta našim Svätým Ocom Františkom vo Fatime.

Aj my ako ružencové bratstvo sme sa zapojili do modlitieb, a to modlitbou korunky ruženca, čiže modlitby všetkých štyroch ružencov na tento úmysel. Je to pre nás ľudí veľmi upokojujúce, lebo **veríme**, že nám Panna Mária pomôže, ako

povedala. Presne tak to bolo aj v Portugalsku, v krajine fatimských zjavení, kde ich Panna Mária ochránila od II. svetovej vojny. Ich poďakovaním bolo zhotovenie sochy fatimskej Panny Márie „Kráľovnej Portugalska“ v roku 2010, kde nesie Panna Mária na hlave korunu, na ktorej je modrá guľa – Zem. Táto koruna je vyrobená z pozberaných šperkov portugalských žien, aby sa stala naša Matka Korunovaná Pannou Máriou.

Zoznam svätých, kňazov, biskupov, kardinálov, pápežov, ktorí zasväcovali svet, krajinu, národ alebo konkrétnych ľudí Panne Márii je veľký. Spomeniem tu napríklad: Pápež Pius XII. 31. októbra 1942, prostredníctvom rádia, zasvätil svet Srdcu Panny Márie. Pavol VI. 21. novembra 1964 „zasvätil ľudský rod“ Nepoškvrnenému Srdcu Panny Márie. Svätý Ján Pavol II. svoj život úplne odovzdal a zasvätil Panne Márii ako kňaz, aj ako biskup a 13. mája 1982 prišiel do Fatimy a zasvätil svet Nepoškvrnenému Srdcu Panny Márie, potom 25. marca 1984 tak urobil opäť, ale v spojení so všetkými biskupmi sveta. A v jubilejnom roku 8. októbra 2000 zasvätil Cirkev a svet v treťom tisícročí Matke Božej.

Máriin príhovor má veľký podiel na diele našej spásy. Robiť pokánia a modliť sa, či už za seba alebo za druhých, boli a budú vždy výzvou pre



Foto: P. Lazor

pokojný a radosťou naplnený život. Zvlášť v dnešnej dobe, kedy treba formovať ľudí od prázdnoty, pohodlnosti, ľahostajnosti, nevšímavosti a nezávislosti od Boha.

„Ruženciari sú spravidla najhorlivejšími veriacimi... A nie je to iba obeta modlitby... Mariánske ruže sú teda kvetmi obety, ktoré sú predzvesťou toho, že Cirkev sa dočká vytúženého **vitázstva Nepoškvrneného Srdca Panny Márie**.“ (arcibiskup Mons. Bernard Bober pre časopis Ruženec č. 5/2017 str. 15)

**Renáta Regecová**

Zdroj: 1. časopis Ruženec č. 5/2017  
2. <http://modlitba.sk/?p=6639>

# KAPLNKA BOŽSKÉHO SRDCA JEŽIŠOVHO – KORYTNO

Kaplnku Božského Srdca Ježišovho dala postaviť v roku 1946 rodina vtedy už nebohého Martina Mikolaja a Anny Mikolajovej, rod. Krišpínskej s dcérou Kristínou ako prejav vďaky za prežitie 2. svetovej vojny. Tú im pomohol postaviť pán Sedlačko zo Štepanoviec. Hneď po postavení ju vysvätil pán farár Skrak.

Ján Krišpínský s manželkou Justínou, rod. Buňovou za peniaze zarobené v Amerike kúpil role v Korytnu. Na ceste z Markušoviec do Korytna postavil na vrchole Putísk kríž. Spolu s manželkou mali 6 detí: Ján, Mária, Agnesa, Johana odišli do Ameriky. Johana sa

v Amerike stala mníškou. Syn Pavol býval v Spišskom Podhradí. Dcéra Anna sa vydala za Martina Mikolaja. Mali spolu dcéru Kristínu, ktorá sa vydala sa Schlossera. Martin Mikolaj odišiel v apríli v roku 1938 krátko po svadbe do Kanady, kde 13. marca v roku 1942 zomrel. Dcéra Kristína sa narodila v decembri v roku 1938, takže ju otec ani osobne nevidel. Po 20-tich rokoch sa spolu s mamou odsťahovali do Spišského Podhradia. Anna zomrela 2. novembra 1992 ako 84 ročná. Dcéra Kristína dnes žije vo veku 88 rokov v Novom Meste nad Váhom.

*Zostavil: Marián Dvorský*



ČB-fotky: archív autora





Júl 2017 - požehnanie obnovenej kaplnky, fotky: Adriana Lazorová

# TIP NA HUDBU

## V „DUŠIČKOVOM“ OBDOBÍ

Známy ruský skladateľ, historik, teoretik klasickej hudby a hudobný filozof. Napísal hudbu k 50 filmom a televíznym inscenáciám, z najnovších napríklad k filmu *Ostrov*. **Vladimír Ivanovič Martynov**.

Narodil sa v Moskve 20. februára 1946. Na klavíri sa učil hrať už ako dieťa. V roku 1971 ukončil štúdium v Moskovskom konzervatóriu. Taktiež študoval stredovekú ruskú a európsku hudbu ako aj náboženskú hudobnú históriu a muzikológiu, ruské náboženské spevy. Prijateľnosť tohto odboru v sovietskych časoch mu umožnila štúdium teológie a náboženskej filozofie. Ďalej sa zaoberal a publikoval renesančných autorov ako Machaunt, Gabrieli, Dustamble.

Pracoval v štúdiu elektronickej hudby Alexandra Skriabina v Moskve, ktoré poskytovalo priestor pre stretnutie s avantgardnými hudobníkmi. Pomohol vytvoriť rockovú skupinu nazvanú Boomerang, pre ktorú napísal rockovú operu *Serafínske vízie sv. Františka z Assisi*. Je tiež známy ako serióznym etnomuzikológ, špecializujúci sa na hudbu kaukazských národov, Tadžikistanu a iných etnických skupín Ruska. Osobne sa zúčastnil na expedíciách v týchto oblastiach.

V rokoch 1976 – 1978 nastal zlom v jeho tvorbe. Od Avangardy sa začal vzdávať a hľadal svoj vlastný hudobný výraz, v takzvanej novej jednoduchosti.

V roku 1978 prerušil skladateľskú činnosť, od nasledujúceho roku prednášal v Duchovnej akadémii Trojicko-sergijevskej lávry neďaleko Moskvy (najdôležitejší ruský kláštor a duchovné centrum ruskej pravoslávnej cirkvi). Venoval sa dekódovaniu a reštaurovaniu staroruského bohoslužobného spevu, študoval starobylé hudobné

rukopisy vo veľa ďalších kláštoroch. V roku 1984 sa opäť vrátil ku skladaniu hudby, tentokrát však už so zjavným sklonom ku kánonu. Tu dávam do pozornosti nádhernú skladbu s názvom *Blahoslavenstvá*, ktorú použil vo svojom filme *Veľká nádhera* taliansky režisér Paolo Sorrentino.

Vedúci amerického súboru *Kronos Quartet* (najznámejšie sláčikové kvarteto, ktoré sa venuje súčasnej tvorbe) David Harrington v rozhovore pre *Novinky.cz* dáva do pozornosti

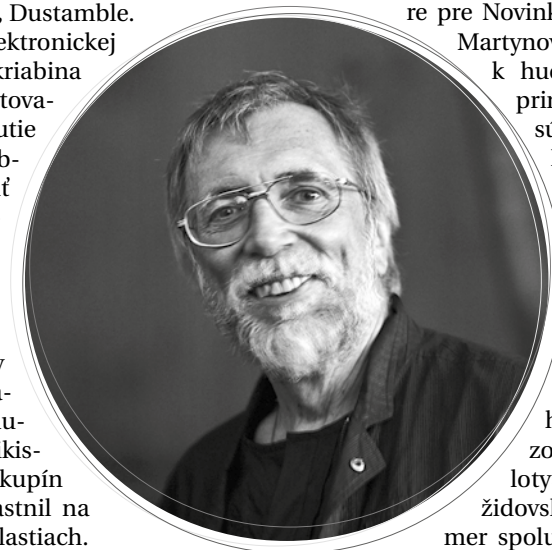
Martynov prístup, aký uplatňuje k hudbe v spôsobe, ktorým prináša niečo z minulosti do súčasnosti a budúcnosti.

Poznamenáva, že hudba je pre tohto ruského majstra ako náboženstvo, obdivuhodné spojenie. Je to niečo, čo sa vo väčšine americkej hudby neobjavuje.

Jeho najpozoruhodnejšie dielo pre dvoje huslí a orchester má názov *Vstúpte*. Predviedol ho lotyšský huslista a dirigent židovského pôvodu Gidon Kremer spolu so skladateľovou manželkou – taktiež známou a oceňovanou huslistkou – Tatianou Grindenko. Táto skladba vyjadruje stav človeka počas prechodu do blaženej večnosti. Jej opakujúce a stupňujúce pasáže vyvolávajú v#človekovi silné emócie a dostávajú ho do akejsi neopísateľnej extázy. V dňoch spomienok na našich blízkych, za ktorými smútime, môže byť ponorenie sa do tónov tohto diela nádherným povzbudením.

**Peter Lazor**

Zdroj: *Rodon.cz* – Duchovná hudba, *Novinky.cz*, *Wikipédia.org*



## KAPLNKA KORYTNO

V sobotu 8. júla bola požehnaná kaplnka Božského Srdca Ježišovho v Korytno v Markušovciach. Ku kaplnke sa šlo v liturgickom sprievode od kostola. Kaplnka bola postavená rodinou nebohého Martina Mikolaja a Anny r. Krišpínska, ako prejav vďaky za prežitie druhej svetovej vojny. Realizáciu obnovy kaplnky uskutočnil Marián Dvorský s rodinou a ďalší Bohu známi veriaci z Markušoviec.



## VEĽKÝ TÁBOR

V tomto roku sa uskutočnil už 8. ročník eRko tábora, na ktorom sa zúčastnili markušovskí eRkári. Konal sa v obci Ludrová v dňoch od 23. do 27. júla. Prihlásilo sa naň 27 detí, o ktoré sa staralo 10 animátorov, 1 kuchár a pomocník v kuchyni. Vybrali sme sa do Ameriky ako mladí kolonizátori, ktorí chcú obsadiť nové územia. Stretli sme sa s Indiánmi, banditami ale aj s misionárom.

Cieľom tábora bolo naučiť deti, že naozajstný poklad nájdú v nebi a nie hromadením zlata na zemi. Že potrebné je nie cudzím brať ale naopak dávať, pretože radosť rozdávaním rastie.

## MALÝ TÁBOR

sa uskutočnil v dňoch 21.–23. 8. v priestoroch fary. Zúčastnilo sa ho okolo 25 detí vo vekovom rozpätí 5-8 rokov. Animátorov bolo približne desať, niektorí mladší absolvovali pre nich prvý tábor ako animátori. Téma mala názov "Milujem Slovensko". S deťmi sme každé poobedie prešli inou podtémou: slovenské rozprávky, šport, príroda, folklór, remeslá a slovenskí svätí. Tábor sme ukončili ďakovnou svätou omšou, ktorej sa zúčastnili rodičia a starí rodičia. Bol to radostný čas, počasie bolo krásne a vytvorili sme spoločenstvo uprostred, ktorého stál Boh.

## OLTÁR TEPLIČKA

Dňa 8. septembra na sviatok Narodenia Panny Márie sa priniesla zreštaurovaná menza z hlavného oltára. Reštaurátorské práce previedol reštaurátor Mgr. Art. Martin Kukura v Levoči. Postupne sa budú reštaurovať sochy a architektúra oltára. Cena za reštaurovanie 1. časti bola 6 670 €. Všetkým veriacim z Tepličky, ktorí svojimi milodarmi pomohli pri reštaurovaní oltára vyslovujeme úprimné Pán Boh zaplať.

## VYDÁVA

Rímskokatolícky farský úrad Markušovce pre farnosť Markušovce a filiálky Teplička, Pod Teplička a Lieskovany

### Zodpovedná redaktorka:

Mgr. Monika Hodnická

### Redaktori:

Mgr. Adriana Lazorová,  
Peter Lazor  
Mária Koňaková  
Jozef Sendrej  
Mgr. Veronika Šebestová  
Ing. Renáta Regecová

### Sadzba

#### a grafická úprava:

Dana Košková

### Technické

#### spracovanie:

Tlačiareň Kežmarok

### Jazyková úprava:

Mgr. Barbora Klučárová

### Odborný konzultant:

Mgr. Ondrej Švančara

### Imprimatur:

prof. ThDr. František  
Tondra, spišský  
diecézny biskup

BÚ 16. 2. 1999,

č. prot. 113/99.

Registrované OÚ,  
odbor školstva a kultúry  
v Spišskej Novej Vsi,  
reg. č. 2/99.

Náklad 1000 kusov.

### Adresa redakcie:

Rím. kat. farský úrad,  
Michalská 52,  
053 21 Markušovce

### Kontakty:

www.pokojadobro.sk

 www.facebook.com/  
Pokojadobromarkušovce

### Redakcia si vyhradzuje právo upravovať príspevky.

Nevyžiadané rukopisy nevraciam.

### NEPREDAJNÉ.

Časopis vyšiel aj vďaka finančnej podpore obce Markušovce, obce Teplička a obce Lieskovany.

## DÁTUMY 1. SVÄTEHO PRIJÍMANIA V NAŠEJ FARNOSTI V ROKU 2018

Teplička 6. máj  
Lieskovany 13. máj  
Markušovce 27. máj



“ A TAK TERAZ OSTÁVA VIERA,  
NÁDEJ, LÁSKA, TIETO TRI;  
NO NAJVÄČŠIA Z NICH  
JE LÁSKA.  
(1KOR 13, 13)



Heidi Máriássy v júni 2016, foto: Monika Hódnická